

סיכומי הדינים העולים ממסקנת הגמרא

כ"ד היום

גיטין דף נ"ב למסקנא

דף נ"ב ע"א

א. דיני אפטרופוס (שמינהו אבי יתומים, או שסמכו אצלו היתומים מעצמן): א) תורם ומעשר פירותיהם כדי להאכילם, אבל לא כדי להניח את התבואה באוצר. ב) מוכר בהמה עבדים ושפחות בתים שדות וכרמים שלהם, וכן פירות ינות שמנים וסלתות, כדי להאכילם, אבל לא להניח (שמה יגנבו המעות או משום שבח בית אביהם). ג) עושה להן לולב וערבה וסוכה וציצית ושופר, ולוקח להם ספר תורה תפילין ומזוזות ומגילה, כי כל אלו יש להם קיצבה. אבל אינו פוסק עליהם צדקה ופדיון שבויים ותנחומי אבלים, שאין להם קצבה. ד) אינו רשאי לדון בנכסיהם לחוב, אבל רשאי לדון לזכות, ואם נתחייב אין היתומים מפסידין. ה) אינו רשאי למכור ברחוק ולגאול בקרוב, ברעה ולגאול ביפה, שמה ישתדפו. ואין רשאי למכור שדות וליקח עבדים. אבל להיפך ימכור, ולרשב"ג לא ימכור. ואינו רשאי להוציא עבדים לחירות, אבל מוכר אותו לאחרים והם מוציאים אותם. ולרבי נותן העבד דמי עצמו ויוצא. ו) צריך לחשב עם היתומים כשיגדלו ולברר שלא נשאר משלהם בידו כלום, ולרשב"ג אין צריך (ובענין שבועה יבואר להלן ע"ב).

ב. אין עושין אפטרופין נשים ועבדים וקטנים. ואם מינה אותם האב, הרשות בידו.

ג. רבי מאיר הטיל שלום בין בני אדם שהיו מתקוטטים בכל ערב שבת, ושמע מהשטן שהיה אומר 'ווי שהוציא רבי מאיר את השטן מביתו'.

ד. ר' יוסי היה קורא לאשתו ביתו, שכל צרכי הבית נעשים על ידה והיא עיקר הבית. ולשורו היה קורא שדה. ולדבריו יכול אפוטרופוס למכור שדה ולקנות שור.

ה. הדיוט אינו קונה מטלטלין אלא במשיכה, והקדש אינו קונה אלא במעות. נכסי יתומים הרי הן כהקדש אם הדבר לטובתם. ולפיכך:

1: לוקח שמשך פירות של יתומים מאפוטרופוס, ועדיין לא נתן מעות, ונתיקרו, לא קנה לוקח והיתומים חוזרים בהם. הוולו, לא יהא כח הדיוט חמור מהקדש והלוקח לא יוכל לחזור.
 2: יתומים שמשכו פירות מאחר, ועדיין לא נתנו מעות, נתיקרו, אין המוכר יכול לחזור, שלא יהא כח הדיוט חמור מהקדש וקנו במשיכה. הוולו אין יכולים לחזור, כדי שישכמו אחרים ליתן להם פירות קודם שיתנו מעות. 3: יתומים שנתנו מעות לאחר לקנות ממנו פירות, ועדיין לא משכו, הוולו הפירות, חוזרים כהדיוט. נתיקרו, המוכר חוזר, שאם לא כן יאמר להם נשרפו חיטכם בעליה. 4: לוקח שנתן מעות ליתומים לקנות מהם פירות ולא משך, הוולו הפירות, חוזרים כהדיוט. נתיקרו, יכול המוכר לחזור, כי אם לא היה יכול לא היו נותנים להם מעות עד שיתנו פירות.

דף נ"ב ע"ב

א. מוכרין נכסי יתומים לפרוע מס גולגולת, או למזונות האשה והבנים, או לקבורת אביהם, בלא הכרזה.

ב. אפוטרופוס לובש מנכסי יתומים אם יש צורך ליתומים שייראה כאדם חשוב וישמעו לדבריו.

ג. אפוטרופוס שמפסיד נכסי יתומים, י"א שאין מסלקין אותו, וי"א שמסלקין אותו. וכן הלכה.

ד. לשיטת חכמים: אפוטרופוס שמינהו אבי יתומים, ישבע כשיגדלו היתומים שלא נטל משלהן כלום, שלא ימנע מחמת שבועה מלהיות אפוטרופוס, שבוודאי היה לו הנאה

מאביהם. מינהו בית דין לא ישבע, כדי שלא ימנעו מלהיות אפוטרופוס. לשיטת אבא שאול:
מינהו האב לא ישבע, שמא ימנע. מינהו בית דין ישבע, שלא ימנע לפי שנהנה מכך שיצא
קול שהוא נאמן ובית דין סומכין עליו, ולא ימנע משום שבועה. לשיטת ר"א בן יעקב: זה וזה
ישבע. והלכה כאבא שאול.

~~~~~

לומד יקר! אם לדעתך יש טעות בחומר, שגיאת כתיב, או כל הערה אחרת, לטובת הכלל, דווח למערכת באמצעות שליחת דואר

לכתובת: 7600235@gmail.com

יש לציין מסכת, דף, ועמוד. תודה.

© כל הזכויות שמורות למערכת "הדף היומי למסקנא". אין להפיץ ו/או לעשות כל שימוש מסחרי בחומר.
להצטרפות שלחו דואר לכתובת:

7600234@gmail.com